

PREDGOVOR G. DEJVIDA ROKFELERA "MEMOARIMA" ZA IZDANJE U SRBIJI I CRNOJ GORI

Bio sam polaskan i prijatno iznenađen kada mi se obratio generalni direktor *Interkomerca AD*, gospodin Goran Perčević, u vezi sa prevođenjem i izdavanjem *Memoara* u Srbiji i Crnoj Gori. Nisam verovao da knjige američkih autora, a pogotovo ona u kojoj se detaljno opisuje život jednog bankara i filantropa, mogu naći put do čitalaca u vašoj zemlji. Izdavač me je uveravao u suprotno i tvrdio da će knjiga biti veoma dobro prihvaćena. Iskreno se nadam da je izdavač u pravu. Što je još važnije, nadam se da će čitaoci uživati u čitanju moje knjige i naći neku vrednost u njoj.

Kao što ćete videti iz teksta, moj prvi kontakt sa Jugoslavijom otpočeo je pre šezdeset godina. Nakon što sam diplomirao na Harvardu, upisao sam se na Londonski ekonomski fakultet, gde sam proveo godinu dana. Preko ferija u leto 1938. godine pridružio sam se grupi prijatelja na putovanju u Grčku. Jedrili smo od Venecije duž dalmatinske i crnogorske obale i na putu se zaustavljali u mnogim lukama. Živo se sećam zapanjujuće bistrine mora, impresivnih tragova romanske civilizacije u Splitu, jedinstvene lepote Dubrovnika i udaljenih snežnih vrhova Dinarskih planina početkom proleća.

Bile su to godine krize u Evropi i celom svetu i kratko zatišje pred strašnu buru Drugog svetskog rata. Japanska vojska je marširala u Kinu, Španiju je razdirao krvavi građanski rat, Italijani su krenuli u osvajanje Abisinije. Najzloslutnije od svega što se dogodilo tog proleća bila je Hitlerova aneksija Austrije – prvi u nizu osvajačkih napada vođe Trećeg rajha, koji će u roku od osamnaest meseci dovesti evropski kontinent i gotovo čitav svet u katastrofalan krvavi sukob čije se posledice osećaju još uvek.

Događaji koji su se dešavali tih godina snažno su uticali na moje razumevanje međunarodnih odnosa i pomogli da shvatim koliko je važno saradivati sa drugima u izgradnji svetskog poretka koji karakteriše demokratske institucije, vladavina prava i ekonomski sistem zasnovan na slobodnom tržištu. Veći deo svog života posvetio sam ovim ciljevima radeći kao predsednik i izvršni direktor *Čejs Menhetn* banke (sada *J. P. Morgan Čejs end kompani*), i kroz moje filantropske aktivnosti u Trilateralnoj komisiji, Savetu za spoljne odnose i brojnim drugim organizacijama.

Verujem da je danas važnije nego što je bilo u prošlosti istrajati u ovim naporima i stvoriti u svim državama jake, pravične i odgovorne institucije u privatnom i javnom sektoru, i najznačajnije od svega, civilnom društvu. To je nužnost ukoliko želimo da izbegnemo katastrofe kao što je uništavanje Svetskog trgovačkog centra, talas terorizma koji se širi Bliskim istokom i Latinskom Amerikom, i rastuća humanitarna kriza u podsaharskoj Africi. Ovo je zastrašujući zadatak sa kojim se moramo uhvatiti u koštac.

DEVID ROKFELER

Njujork,
jun 2004. godine